

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 10		
Dags.:23.02.2016		
Höfundur: AMJ		
Samþykkt: SHJ		
Síða 1 af 4		
FÉLA3ML05		
Mannréttindi og lýðræði		
Námsáætlun - Haustönn 2016		

Kennarar	Valgerður Dögg Jónsdóttir og Þorsteinn Krüger	Sk.st.	VAL, ÞOK
-----------------	---	---------------	----------

Áfangalýsing:

Fjallað er um mannréttindi og lýðræði að fornu og nýju. Sagan er rakin í grófum dráttum frá klassískri fornöld til nútímans með áherslu á mannréttindabaráttu síðustu alda. Mannréttindabaráttan 20. aldar verður könnuð sérstaklega og má þar nefna stofnun Sameinuðu þjóðanna og samþykkt mannréttindayfirlýsingarinnar. Þá verða mannréttindi sem birtast m.a. í stjórnarskrá Íslands skoðuð m.t.t. umræðu í nútímanum um mannréttindi og meint brot á þeim gagnvart ýmsum hópum og einstaklingum á Íslandi. Gerð verður grein fyrir alþjóðlegum mannréttindasamningum og sáttmálum sem Ísland á aðild að og ljósi varpað á orðræðu nútímans um mannréttindi og skort á þeim bæði hér á landi og vítt og breitt um heiminn. Áhersla á að tengja námsefnið reynsluheimi nemanda, auka víðsýni hans og rökhusun og sjálfstæð og öguð vinnubrögð. Nemandinn þjálfast í heimildavinnu- og rýni af ýmsu tagi.

Markmið:

Þekkingarviðmið

Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- grundvallarhugtökum eins og náttúrurétti, borgararétti, lýðræði, þegnskyldu og samfélagsvitund.
- upphafi og þróun lýðræðis- og mannréttindahugmynda meðal fornþjóða.
- tengslum mannréttinda nútímans við hugmyndir upplýsingaaldar.
- helstu mannréttindafrömuðum síðustu áratuga, baráttu þeirra og áhrifum.
- helstu mannréttindasáttmálum sem Ísland á aðild að.
- orðræðu samtímans um mannréttindi og lýðræði vítt og breitt um heiminn.

Leikniviðmið

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- lesa fræðilega texta á íslensku og ensku um efni áfangans.
- nota veraldarvefinn og bókasafn til að afla sér dýpri fræðilegrar þekkingar á ýmsum efnisþáttum áfangans.
- ræða og rita um lýðræðis- og mannréttindamál af víðsýni og kunnáttu.
- beita sjálfstæðum vinnubrögðum við öflun heimilda og úrvinnslu þeirra.
- miðla þekkingu sinni um efni áfangans til annarra með fjölbreyttum hætti.

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 10		
Dags.:23.02.2016		
Höfundur: AMJ		
Samþykkt: SHJ		
Síða 2 af 4		
FÉLA3ML05		
Mannréttindi og lýðræði		
Námsáætlun - Haustönn 2016		

Hæfniviðmið

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- vera virkur og ábyrgur borgari í lýðræðislegu samfélagi.
- taka þátt í rökræðum og skoðanaskiptum við aðra um samfélagsleg málefni af fordómaleysi og víðsýni.
- skilja betur samfélag sitt og geta sett sig í spor annarra sem búa við lakari kjör.
- sýna þroskaða siðferðisvitund og virðingu í samskiptum við aðra og gagnvart samfélaginu.
- beita gagnrýninni hugsun á samfélagsleg álitæfni.

Námsgögn:

Tegund	Námsgögn
Bækur	Engin sérstök námsbók er í þessum áfanga, en nemendur þurfa að lesa sér til í ýmsum bókum sem varða efnið á bókasafni.
Tímarit	Innlend sem erlend tímarit sem fjalla um efnið.
Myndbönd	Myndbönd sem fjalla um mannréttindamál.
Ljósrit (afhent)	Ljósrituð hefti og ýmis önnur gögn sem kennari afhendir.
Annað	Heimildir á veraldarvefnum.

Áætlun um yfirferð:

Vika	Námsefni	Verkefni
34. vika	Námsáætlun kynnt.	
34. - 35. vika	Kynning á áfanganum. Almennar umræður um mannréttindi og lýðræði. Uppruni lýðræðis og tilgangur. Fyrstu hugmyndir um mannréttindi, stóuspekin, Rómverjar og borgararétturinn.	Mannréttindavaktin. Verkefnið kynnt og vikum deilt niður á nemendur. Facebook verkefnið kynnt.

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 10		
Dags.:23.02.2016		
Höfundur: AMJ		
Samþykkt: SHJ		
Síða 3 af 4		
FÉLA3ML05		
Mannréttindi og lýðræði		
Námsáætlun - Haustönn 2016		

36. vika	Um eðli ríkisvalds, Locke, Montesquie, Hobbes, Paine.	Efni vegna nemendakynninga lagt fyrir.
37. vika	Nemendur undirbúa kynningar	
38. - 39. vika	Mannréttindayfirlýsingar, Frakkland, stofnun BNA, stjórnarskrár og frelsisbarátta 19. aldar. Nemendur flytja kynningar sínar.	
40. - 42. vika	Kenningar um frelsið, J.S. Mill. Mannréttindaskýrsla. Verkefnið kynnt og nem. byrja að vinna það, m.a. með vettvangsheimsóknum.	Ritgerðarefni kynnt.
43. - 44. vika	Sameinuðu þjóðirnar, Mannréttindayfirlýsing S.þ. Stjórnarskrá Íslands og mannréttindakaflinn skoðaður sérstaklega.	Skilaverkefni.
45. vika	Evrópusambandið, Mannréttindadómstóll Evrópu.	Ritgerð skilað mánudaginn 7. nóv.
46. vika	Ýmsar mannréttindayfirlýsingar skoðaðar og þær bornar saman.	Skilaverkefni. Skiladagur: Fim. 24. nóv. Mannréttindaskýrslu skilað fimmtudaginn 17. nóv.
47. - 48. vika	Mannréttindasáttmálar sem Ísland á aðild að. Mannréttindabaráttan einstaklinga og ýmissa samtaka. Samantekt og umræður um áfangann og efni hans.	

Námsmat og vægi námsþátta:

Matsform:	☒ Símat	☐ Lokapróf/valið lokapróf	☐ Lokaverkefni
Námsmatsþættir	Lýsing námsmatsþátta		Vægi
Námsmat	Lýsing		Vægi %
Fyrirlestur	Kynningar á völdu efni, einn til tveir nem. saman. Flutningur fer fram í 39. viku.		10
Ritgerð	Heimildaritgerð, 4 til 6 bls. í meginmál. Skiladagur er		20

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Utgáfa: 10		
Dags.:23.02.2016		
Höfundur: AMJ		
Samþykkt: SHJ		
Síða 4 af 4		
FÉLA3ML05		
Mannréttindi og lýðræði		
Námsáætlun - Haustönn 2016		

	mánudagur 7. nóv.	
Skilaverkefni	Uppruni mannréttinda og samanburður á mannréttindatextum. Skiladagur: Fimmtudagur 24. nóv.	10
Skýrsla	Vettvangsrannsókn, skýrslu skilað, u.þ.b. 4 til 5 bls. Skiladagur: Föstudagur 13. nóv.	20
Mannréttindavaktin	Nemendur gera grein fyrir fréttum vikunnar um mannréttindamál.	15
Facebook	Lestur greina og þátttaka í umræðum.	10
Jafnréttis- og mannréttindavika. Verkefni	Undirbúningur þemaviku um jafnrétti og mannréttindamál og skipulagning og þátttaka á málþingi sem haldið verður föstudaginn 4. nóv.	15
Annað: Ath. að skila verkefnum á réttum tíma. Um verkefnaskil: Sjá moodlesiðu áfangans.		

Námstilhögun

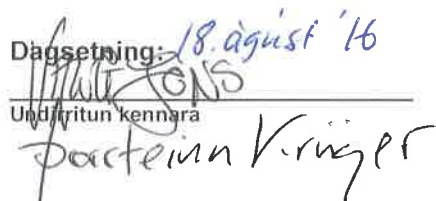
Athugið að þetta er símatsáfangi og þar af leiðandi er ekkert lokapróf. Áfanginn byggir á fyrirlestrum nemenda og kennara og mikilli verkefnavinnu innan og utan kennslustunda, því verður að gera kröfu um öguð og sjálfstæð vinnubrögð og að nemendur mæti vel undirbúnir í tíma.

Glærur og ýmislegt annað efni verður aðgengilegt á Moodle kennsluvefnum.

Lagt fram með fyrirvara um hugsanlegar breytingar, jafnframt með frómum óskum um gott samstarf og gengi.

Valgerður Dögg Jónsdóttir (vala@vma.is)

Þorsteinn Krüger (kruger@vma.is)

Dagsetning: 18. ágúst '16

 Undirritun kennara
 Þorsteinn Krüger

 Undirritun brautarstj., fagstj eða staðgengils